

РЕШЕНИЕ

№ 78

гр. Бургас , 25.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, I ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в
публично заседание на четиринадесети април, през две хиляди двадесет и
първа година в следния състав:

Председател: Мариана Г. Карастанчева

Членове: Пламена К. Георгиева
Върбанова
Детелина К. Димова

при участието на секретаря Стойка Д. Вълкова
в присъствието на прокурора Гургана Стоянова Илиева (ОП-Бургас)
като разглежда докладваното от Детелина К. Димова Въззивно гражданско
дело № 20212100500457 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба, подадена от Прокуратурата на Република България против Решение № 260079 от 15.01.2021 г., постановено по гр. дело № 5848/2020 г. по описа на Районен съд – Бургас, с което съдът е уважил частично предявените от С. В. П., ЕГН ***** обективно съединени иски, с правно основание чл. 2, ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетения за претърпени от него имуществени и неимуществени вреди вследствие незаконно обвинение по бързо производство № 4343М -837/2019 г. по описа на II РУ на ОДМВР – Бургас, б. пор. № 3036/2019 г. по описа на БРП, за престъпление по чл.343б, ал.3 от НК, прекратено на основание чл.24, ал.1, т.1 от НК с постановление на прокурор от БРП от 04.03.2020 г., в сила от 12.03.2020г., като иска за неимуществени вреди е уважен до размер от 1000 лева, ведно със законната лихва за забава, считано от подаване на исковата молба на 27.08.2020 г. до окончателното ѝ изплащане и е отхвърлен за горницата над 1000 лева до пълния претендиран размер от 2000 лева. Съответно искът за имуществени вреди съдът е уважил до общата сума в размер 824,49 лева и е отхвърлен за разликата над тази сума до пълния претендиран размер от 3492,19 лева. Присъдената сума в

размер на 824,49 лева представлява обезщетение за следните имуществени вреди: заплатено адвокатско възнаграждение за защита по бързото производство - 500 лева; стойността на закупен на 15.12.2019 г. самолетен билет за пътуване от България за Германия - 35,99 лева и неполучено трудово възнаграждение за периода 16.12.2019 г. -23.12.2019г. в размер на 288,50 лева, като е присъдена и законната лихва за забава върху сумата от 824,49 лева, считано от 27.08.2020 г. до окончателното ѝ изплащане. Отхвърлената част от претенцията за имуществени вреди над сумата от 824,49 лева до пълния претендиран размер от 3492,19 лева включва следните суми: 155 лева – възнаграждение за вещите лица, изготвили заключението по химическата експертиза в хода на наказателното производство, сумата от 200 лева, представляваща разликата над присъдената част от 500 лева от общо заплатеното адвокатско възнаграждение в размер на 700 лева; сумата от 146,65 лева – двупосочен билет за пътуване от Германия до България , закупен на 24.01.2020 г.; сумата от 146,65 лева – двупосочен билет за пътуване от Германия до България, закупен на 28.02.2020 г. и сумата от 2307,90 лева, представляваща разликата над присъдената част от претенцията за заплащане на неполученото трудово възнаграждение за периода от 24.12.2019 г. до 15.02.2020 г. С обжалваното решение Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на ищеца и сумата от 192,74 лева, представляваща разноси по делото.

С жалбата се претендира атакуваното решение да бъде отменено и да бъде постановено ново решение по съществото на спора, с което предявените искове да бъдат отхвърлени изцяло, или евентуално да се намали размера на обезщетението. На първо място въззивната страна заявява, че Прокуратурата на Република България не е пасивно легитимирана да отговоря за вреди от действия, извършени от полицейските органи, по реда на ЗМВР и ЗДвП, и то преди образуване на наказателно производство. Посочени са и конкретните действия, за които въззивникът счита, че не следва да носи отговорност, а именно: полицейската проверка, извършена спрямо ищеца при спиране на автомобила, съставяне на акт за установяване на административно нарушение, издаването на заповед за отнемане на свидетелство за управление и контролния талон, както и за задържането по реда на чл. 72, ал. 1 т. 1 от ЗМВР и извършения обиск в тази връзка. Посочва се, че призоваването на ищеца в качеството му на обвиняем също било извършено от полицейски служител, без последния да е разполагал с такива правомощия, тъй като към този момент е липсвало постановление за привличане на обвиняем, съставено и одобрено по надлежния ред. В хода на самото досъдебно производство, с участието на ищеца не били извършвани никакви процесуални действия или такива по разследването, поради което се заявява, че отговорността на Прокуратурата била необосновано ангажирана.

В жалбата се посочва, че изразът „обвинение в извършване на престъпление“, използван в чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ следва да се тълкува в тесния му наказателно-процесуален смисъл, а не да се тълкува по-широко за нуждите на специалния деликт, като се подчертава, че в случая ищецът не е бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 343б, ал. 3 от НК и по отношение на него не е прилагана мярка за процесуална принуда. Настоява се, че в случая не е налице и хипотезата на чл. 356, ал. 4 от НПК, тъй като с

ищецът не били провеждани никакви процесуални действия или такива по разследването. Оспорва се претенцията за имуществени вреди поради пропуснат полет, тъй като след освобождаването му ищецът имал достатъчно време да се придвижи до летището в град Варна. Необосновано съдът бил присъдил обезщетение за заплатено от ищеца адвокатско възнаграждение за защита по наказателното дело, тъй като по делото липсвали събрани доказателства в подкрепа на тази претенция. Възражава се и срещу определения размер на обезщетението за неимуществени вреди, като съдът не бил взел предвид кратката продължителност на производството, както и обстоятелството, че с участието на ищеца не били извършвани никакви действия. С жалбата не се отправят доказателствени искания.

В срока по чл. 263 от ГПК въззиваемия С. В. П., чрез упълномощения си представител адв. Андонов, депозира писмен отговор, с който оспорва въззивната жалба като неоснователна и моли същата да бъде оставена без уважение. Намира, че правилно съдът е уважил исковете, тъй като по делото било доказано осъществяването на фактическия състав за ангажиране отговорността на Прокуратурата на Република България, в качеството ѝ на правозащитен орган.

На основание чл. 263, ал. 2 от ГПК, в срока за отговор, ищецът е упражнил и правото си на насрещна въззивна жалба, с която оспорва първоинстанционното решение, в отхвърлителната му част, като намира, че присъдените суми, представляващи обезщетения за имуществени и неимуществени вреди са значително занижени. Настоява, че поради отнемане на свидетелството му за управление на МПС бил загубил работата си в Австрия, като независимо от това, че не заемал длъжност „шофьор“, то свидетелството за управление му било нужно, както за да се придвижва от адреса си по местоживее до работното си място, така и за изпълнение на служебните му задължения. По изложените в насрещната въззивна жалба доводи решението в отхвърлителната му част се оспорва като необосновано и се иска предявените искове да бъдат уважени в пълен размер. Също не заявява искания по доказателствата. Претендира разноси и за двете инстанции.

В срока по чл. 263 от ГПК ответната страна по насрещната въззивна жалба - Прокуратурата на Република България не депозира писмен отговор.

Съдът намира подадените жалби - въззивна и насрещна въззивна жалби, за редовни и допустими – същите са подадени от лица, имащи правен интерес от обжалването, в законоустановения срок и са насочени срещу подлежащ на обжалване акт.

При служебната проверка по чл.269 ГПК, въззивният съд констатира, че обжалваното решение е валидно и допустимо, поради което подадените жалби следва да бъдат разгледани по същество.

С искове, предявени първоначално пред Административен съд Бургас и насочени срещу ОДМВР Бургас, ищецът С. В. П. претендира заплащане на обезщетение за претърпени от него имуществени и неимуществени вреди, причинени в резултат на редица

действия, осъществени в рамките и по повод на образувано срещу него наказателно производство /ДП №434 ЗМ-837 по описа на 02 РУП Бургас/.

В исковата молба са изложени твърдения за това, че на 15.12.2019 г., около 13:15 часа, ищецът и приятелката му, докато се придвижвали с управлявания от нея лек автомобил, били спрени за проверка от полицейски служители на Второ РУП –МВР, като след изискване на документите им за самоличност, и двамата били тествани за употреба на алкохол. Проверката на документите продължила повече от 10 минути, което дало повод на ищеца да отиде до патрулния автомобил и да уведоми проверяващите, че му предстои пътуване със самолет няколко часа по – късно от летището в град Варна, за което има закупен билет. Полицейските служители, с груб тон му заявили, че проверката ще се забави и го предупредили да не задава въпроси, за да не стане по – зле. Около 14.00 часа С.П. отново попитал какво става, в отговор на което му било разпоредено да се обърне с гръб и му били поставени белезници на ръцете. В това положение стоял докато на място пристигнали служители на КАТ, които извършили проверка на П. за употреба на наркотични вещества с техническо средство Дрегер Драг тест 5000. Резултатът от теста бил положителен, реагирал на амфетамин. С оглед на това полицейските служители веднага връчили на ищеца заповед за задържането му за 24 часа, направили му личен обиск, както и му съставили АУАН за нарушение на чл. 5, ал. 3 т. 1 от ЗДвП, с който му било отнето и СУМПС. Поради несъгласието на ищеца с резултатите от полевия тест, на същия бил издаден талон за изследване на кръвна проба /връчен в 15:55 часа/ като за извършване на изследването П. бил съпроводен до УМБАЛ Бургас. Вземата кръвна проба била дадена за изготвяне на съдебно химикотоксикологична експертиза, от заключението на която, изготвено близо месец по – късно станало ясно, че в кръвта на П. не е установено наличие на наркотични вещества и техни производни. След проведеното медицинско изследване, ищецът бил откаран във Второ РПУ, където малко по – късно му била връчена призовка, с която му се указва задължението да се яви в качеството си на обвиняем по досъдебно производство с № 434 ЗМ -837/2019 г., на 20.12.2019 г. в 10 часа за предявяване на обвинение и разпит. В резултат на всичко това, ищецът не могъл да отпътува за Австрия, където живеел и работил, както и не успял да се яви на работа съобразно уговорките му с работодателя.

Ищецът посочва, че наказателното производство бил прекратено едва на 04.03.2020 г., макар, че заключението на експертизата е било изготвено още в края на месец януари. Поради тази причина от КАТ отказвали да му върнат и свидетелството за управление на МПС, което му било нужно, за да изпълнява трудовите си функции. Като условие да му бъде върнато СУМПС, на ищеца било указано да заплати сумата от 155 лева – разходи за извършване на експертизата.

В исковата молба са изложени и подробни твърдения относно претърпените от ищеца вреди, в резултат на предприетите спрямо него действия, във връзка с образуваното наказателно производство за извършено престъпление по чл. 343б, ал. 3 от НК. Посочват се

вида и характера на неимуществените вреди, претендирани в размер на 2000 лева, изразяващи се в преживян стрес, напрежение, раздразнителност, влошено психическо състояние, неприятни емоции вследствие злепоставянето на П. пред неговите близки и приятели.

Имуществените вреди се претендират в общ размер от 3337.19 лева, която сума представлява сбор от следните конкретно посочени суми: 155 лева – заплатен разход за извършената химическа експертиза; 700 лева – заплатено адвокатско възнаграждение за осъществяване на защита по ДП № 434 ЗМ-837 по описа на 2-ро РУП Бургас; 35.99 лева – стойността на самолетен билет от България до Германия, закупен на 15.12.2019 г; 146.65 лева – двупосочен билет от Германия до България, закупен на 24.01.2020 г; 146.65 лева – двупосочен билет от Германия до България, закупен на 28.02.2020 г; 2307.90 лева – неполучени заплати за два месеца.

С молба от 16.09.2020 г. ищецът е уточнил първоначално предявената искова молба като е изрично е заявил, че претендираните от него вреди са в резултат от образуването против него досъдебно производство. В резултат на така направеното уточнение, с определение от 23.09.2020 г. Бургаският административен съд е приел, че предявените искове са с правно основание чл. 2, ал. 2 т. 3 от ЗОДОВ, прекратил е производството пред себе си като неподведомствено на административните съдилища и е изпратил същото на Районен съд Бургас.

Пред гражданския съд, ищецът, в изпълнение на указания за отстраняване на нередовности на исковата молба, е заявил, че ответник по предявените искове е Прокуратурата на Република България като е направил отказ от исковете по отношение на ОДМВР Бургас.

С отговора на исковата молба Прокуратурата на РБ е изразила становище за неоснователност на исковите претенции. Направено е възражение, че претендираните неимуществени вреди са изцяло в резултат на действия, осъществени от полицейските органи по реда на ЗМВР и на ЗДвП, както и извършени преди образуване на наказателното производство. Оспорени са и претенциите за имуществените вреди, като отправените възражения се поддържат и пред настоящата въззивна инстанция.

По делото като доказателство са приобщени материалите по досъдебно производство № 434 ЗМ 837/2019 г. по описа на Второ РУ МВР, както и преписката по издаване на АУАН № 692557/15.12.2019 г., съставен срещу С. В. П..

Приети са и представените към исковата молба писмени доказателства: заповед за задържане на лице от 15.12.2019 г.; протокол за обиск на лице от 15.12.2019г.; протокол за извършване на проверка за употреба на наркотични или упойващи вещества, копие на талон за изследване; призовка за явяване в качеството на обвиняем по ДП 434 ЗМ 837/2019 г. по описа на Второ РУ МВР; фактури за самолетни билети, документ за извършено плащане на

сумата 155 лева за извършена химикотоксилогична експертиза; договор за правна защита и съдействие от 16.12.2019 г.

По делото са събрани и гласни доказателства чрез разпита на свидетелите Д. С. и Ж. Л. Допълнително са представени и приети писмени доказателства относно получаваното от ищеца трудово възнаграждение.

С доклада по чл. 146 от ГПК, Бургаският районен съд е приел, че е сезиран с два обективно съединени иска с правно основание чл. 2, ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ за осъждане на ответника по делото – Прокуратурата на Република България да заплати на ищеца С.П. претендираните обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, които същият е претърпял вследствие на незаконно обвинение по ДП № 434 ЗМ 837/2019 г. по описа на Второ РУ МВР, прекратено с постановление от 04.03.2020 г. на наблюдаващ прокурор при БРП на основание чл. 24, ал. 1 т. 1 от НПК, поради липса на престъпление.

Въз основа на събраните писмени и гласни доказателства, районният съд правилно е установил фактическата обстановка по делото, като въззивният съд намира, че не се налага ревизия на формираните от първата инстанция фактически изводи и на основание чл. 272 от ГПК препраща към тази част от изложените от БРС мотиви.

Пред настоящата инстанция страните спорят по приложението на правото относно обема и вида на вредите, за които ответната Прокуратура е легитимирана да отговаря, както и относно критериите при определяне на справедливо обезщетение, въведени в чл. 52 от ЗЗД.

Между страните не е спорно, че срещу С. В. П. е било образувано наказателно производство – ДП № 434 ЗМ 837/2019 г. по описа на Второ РУ МВР, за престъпление по чл. 343б, ал. 3 от НК. Производството е образувано като бързо производство, със съставяне на акта за първото действие по разследването – протокол за разпит на свидетел на основание чл. 212 от НПК. С постановление от 18.12.2019 г. на наблюдаващия прокурор производството е било преобразувано като такова по общия ред.

Не се спори и по факта, че производството е прекратено с постановление от 04.03.2020 г. на наблюдаващия прокурор при БРП на основание чл. 24, ал. 1 т. 1 от НПК, поради това, че не е извършено престъпление по чл. 343б, ал. 3 от НК.

Установява се, че на 15.12.2019 г. около 13.30 часа след спирането му от органите на МВР, П. е бил тестван за употреба на наркотични вещества, като направения на мястото на проверката полеви тест /Драг тест 5000/ е отчел положителен резултат. Несъгласието си с отчетената проба, ищецът е изразил писмено върху самия протокол, поради което същият е бил насочен за вземане на кръвна проба. Взетата в УМБАЛ Бургас на 15.12.2019 г. проба е била предадена за извършване на експертиза, каквато е била назначена в рамките на наказателното производство, видно от постановление за назначаване на експертиза от 16.12.2019 г. От заключението на извършената съдебна химикотоксилогична експертиза изх.

№ 11-946/30.01.2020 г. се установява, че в предоставената кръвна проба от лицето С.П. не е установено наличие на наркотични вещества и техни производни.

От приложената по делото Заповед за задържане на лице се установява, че на 15.12.2019 г. в 15:13 часа ищецът е бил задържан за срок до 24 часа на основание чл. 72, ал. 1 т. 1 от ЗМВР поради „данни за извършено престъпление във връзка с чл. 343б, ал. 3 от НК – управлява моторно превозно средство Опел Астра рег. № А8535НВ, след употреба на наркотични вещества (амфетамин) или техни аналози в гр. Б., ж.к. Славейков, ул. Яни Попов до бл. 3“. Лицето е освободено в 17.40 часа на 15.12.2019 г.

На същия ден – 15.12.2020 г. в 17.30 часа на ищеца е била връчена призовка, с която същия се уведомява за задължението си да се яви в качеството на обвиняем по ДП № 434 ЗМ 837/2019 г. по описа на Второ РУ МВР за престъпление по чл. 343б, ал. 3 от НК на 20.12.2019 г. от 10.00 часа във 2-ро РУ на МВР в град Бургас за извършване на следните действия: предявяване на обвинението, разпит на обвиняемо лице и предявяване на разследването. В призовката е указано, че при неявяване следва принудително довеждане.

Не е спорно също така, че със съставения още на 15.12.2019 г. АУАН за нарушение на чл. 5, ал. 3 т. 1 ЗДвП му е отнето свидетелството за управление на МПС и контролен талон, както и че същите са му били върнати на 09.03.2020 г., след прекратяване на наказателното производство.

От събраните гласни доказателства се установява психическото и емоционалното състояние, в което се е намирал ищеца след описания случай.

Настоящият въззивен състав, като взе предвид доводите на страните, извърши самостоятелна преценка на събраните доказателства и като съобрази закона, в рамките на проведения въззивен контрол, осъществен в пределите, очертани в чл. 269, ал. 3 от ГПК прие от правна страна следното.

Съгласно чл.2, ал.1, т.3, пр.2 ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от дейността на разследващите органи и прокуратурата или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че извършеното деяние не е престъпление.

Принципът за отговорността на държавата за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица е основополагащ принцип намерил израз в чл. 7 от Конституцията на РБ като ясно е регламентирано, че отговорността е именно на държавата, а не на отделните нейни органи. Държавата е длъжник в материалното правоотношение и тя отговаря за причинените вреди, а съответният орган, който е конституиран като ответник по иска по чл. 2 има качеството на неин процесуален субституент. С ТР №5/2015г по т.д №5/2013г ОСГК бе изрично изяснено, че при иск по чл.2 ЗОДОВ Прокуратурата на РБ е легитимираният процесуален субституент на държавата във всички случаи, за които не е посочен изрично друг орган.

В случай, че увреждането е причинено едновременно от незаконни действия и актове на повече от един правозащитен държавен орган (Прокуратурата на РБ и разследващите органи) и вредата следва да се обезщети глобално, то съществува възможност /но не и задължение/ ищецът да насочи иска си и спрямо други органи, различни от Прокуратурата, които също са процесуално легитимирани да представляват държавата в качеството им на процесуални субституенти. /Решение № 157 от 21.12.2018 г. по гр.д. № 4776/2017 г. на III Г.О на ВКС/.

Държавата, чрез своя процесуален субституент - Прокуратурата на РБ, не може да се освободи от отговорност, нито тя да бъде намалена, поради това, че цялостното увреждане е причинено и от действия на други държавни органи по чл. 2 ЗОДОВ, извън Прокуратурата, като е без значение дали действията им са били процесуално законосъобразни / Решение № 100 от 08.07.2019 г. по гр. д. № 2682 / 2018 г. на Върховен касационен съд, 4-то гр. отделение/. Съдилищата са категорични, че дори само един правозащитен орган да представлява държавата, то това не би могло по никакъв начин да наруши принципа за пълно обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

С оглед изложеното, съдът приема за неоснователно оплакването в жалбата, че посредством предявения иск се цели да бъдат обезщетени вреди, причинени изцяло от действия на полицейските органи, извършени по реда на ЗМВР и ЗДвП и то преди образуване на наказателното производство. С което се обосновава и възражението, че Прокуратурата не е пасивно легитимирана да отговаря за тези вреди.

На първо място следва да се посочи, че ищецът изрично е уточнил, че предмет на делото е обезщетяването на вредите, претърпени именно в резултат на образуването против него досъдебно производство. Макар в изложението на исковата молба да са изложени обстоятелства относно действията на полицейските органи, извършени преди формалния акт, с който се счита за образувано наказателно производство – първото действие по разследването, това не променя предмета на исковата претенция, с която се претендират вреди именно от неоснователно воденото наказателно производство против ищеца. В този смисъл са и изводите на БРС, обусловили крайния изход по делото, като определяйки дължимото обезщетение съдът не е взел предвид действията на разследващите органи, извършени в условията на оперативна самостоятелност, преди образуването на ДП. За да уважи претенцията за обезщетение за неимуществени вреди частично до размер на 1000 лева, районният съд е отчел, че в конкретния случай Прокуратурата не носи отговорност за негативните преживявания на ищеца във връзка с отнетото му свидетелство за правоуправление. Този извод е обоснован с мотива, че свидетелството за управление на МПС е отнето със заповед за прилагане на принудителна административна мярка , при налагането на която полицейският орган е действал при условията на оперативна самостоятелност. С оглед на това, съдът е приел, че неимуществените вреди, които следва да бъдат обезщетени от конституирания ответник по делото, са именно тези, които се намират

в пряка причинно – следствена връзка от самото наказателно производство, но не и вреди от действия на полицейските органи, извършени преди образуване на същото. При определяне на обезщетението в размер на 1000 лева, съдът е отчел вида на престъплението, за което е образувано ДП, обстоятелството, че спрямо ищеца не е била взета мярка за неотклонение или друга мярка на процесуална принуда, че същият не е бил привлечен в качеството на обвиняем, продължителността на производството /по – малко от 3 месеца/. Вzeti са под внимание доказаните негативни емоции, преживени от ищеца, поради това, че заради образуваното наказателно производство не е могъл да замине в чужбина, където работи; че не е могъл да спи, бил е притеснен и заради това, че не може да сподели за случилото си с родителите си, за да не ги натоварва емоционално.

Ето защо оплакванията във въззивната жалба на Прокуратурата не касаят изводите на БРС, обусловили крайния изход на по делото, тъй като при определяне на дължимото обезщетение са отчетени само вредите, настъпили в резултат на образуваното досъдебно производство, за които ответната страна безспорно е пасивно легитимирана да отговаря.

Настоящият състав намира за неоснователно и следващото оплакване на въззивника, според което ищецът нямал право на обезщетение в хипотезата на чл. 2, ал. т 3 от ЗОДОВ, след като същият не е бил привлечен в качеството му на обвиняем и с негово участие не са били проведени никакви действия по разследването или процесуални такива. Според Прокуратурата, използваният в тази разпоредба израз „обвинение в извършване на престъпление“ следва да се тълкува в тесния му наказателноправен смисъл, а не да се тълкува широко за нуждите на специалния деликт. Това становище не може да бъде споделено, а същото изрично се опровергава и от установеното в съдебната практика разрешение. Точно обратното е възприето в Решение № 1200 от 02.12.2008г. по гр.д. № 351/2007г. III г.о. ВКС, в което ВКС е приел, че при образувано полицейско производство по смисъла на чл. 409, ал. 1 НПК което е прекратено поради това, че деянието не съставлява престъпление, е осъществена хипотезата за отговорността на държавата по чл. 2, т. 2, предл. второ ЗОДОВ, макар, че в това производство не се повдига обвинение по реда на чл. 207 НПК и уличеното лице не се привлича в качеството на обвиняем. В този смисъл е и Решение № 187 от 13.06.2012 г. по гр.д. № 1215/2011 г. на ВКС: „употребеният в чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ израз „обвинение в извършване на престъпление“ трябва да се тълкува по-широко за нуждите на специалния деликт, а не в тесния му наказателно процесуален смисъл. Когато наказателното производство е образувано срещу определено лице, а впоследствие производството е прекратено поради това, че извършеното деяние не е престъпление, е осъществен съставът на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ. Лицето, срещу което е образувано наказателно производство, търпи вреди от проведеното срещу него наказателно преследване и в случаите, когато производството е прекратено без да му е повдигнато обвинение.“

На трето място с въззивната жалба се оспорва решението, в частта, в която е уважена претенцията за заплащане на обезщетение за имуществени вреди. Според въззивника вредата, изразяваща се в стойността на самолетния билет за пропуснатия полет на

16.12.2019 г. в размер на 35.99 лева не се намира в причинно – следствена връзка с образуваното ДП, тъй като ищецът имал достатъчно време, след освобождаването му на 15.12.2019 г. да се придвижи до летището в град Варна и да осъществи планираното пътуване. Тези доводи не могат да бъдат споделени поради това, че след освобождаването на ищеца на 15.12.2019 г., в 17.30 часа на същата дата разследващият орган му е връчил призовка, указваща задължението му да се яви пет дни по – късно на 20.12.2019 г. за предявяване на обвинение и разпит на обвиняемия. В призовката са указани и последиците в случай на неявяване. В исковата молба изрично е посочено, че това е и причината П. да не замине. Причинно –следствената връзка между тези вреди и призоваването му като обвиняем по процесното ДП за по – късна дата, се установява и от показанията на св. Д. С.

Оспорва се и уважената претенция за адвокатско възнаграждение в размер на 500 лева, като се твърди, че в хода на наказателното производство не е осъществявана адвокатска защита, тъй като не били извършвани действия по разследването или процесуални такива, които да обосновават упълномощаване на адвокат. Оплакването е неоснователно. Видно от приложения към исковата молба договор за правна защита и съдействие, още на 16.12.2019 г. ищецът С. В. П. е упълномощил адвокат Андон Андонов да го защитава и представлява по ДП № 434 ЗМ-837/2019г. , като уговореното адвокатско възнаграждение в размер на 700 лева е било заплатено в брой при подписване на договора. Свидетелката С. потвърждава в показанията си, че във връзка с описания случай, С. си е ангажирал адвокат, с който се е консултирал, и от който е разбрал, че резултатът от експертизата е отрицателен. За да уважи тази претенция, правилно районният съд се е позовал на възприетото в съдебната практика разрешение, според което дори и при прекратено наказателно производство лицето има право на обезщетение за заплатеното от него адвокатско възнаграждение, тъй като правото на адвокатска защита е признато във всеки стадий на това производство. Липсата на извършени процесуални действия с участието на ангажирания от ищеца защитник е отчетена от БРС при произнасяне по направеното от Прокуратурата възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение. Именно с оглед обема на извършените от защитника действия в хода на ДП, съдът е уважил претенцията до размер от 500 лева, а за разликата до 700 лева е отхвърлил същата.

На последно място, с въззивната жалба Прокуратурата оспорва решението на БРС и в частта, в която е уважен иска за неимуществени вреди в размер на 1000 лева. Според въззивника, при определяне на справедливото по смисъла на чл. 52 от ЗЗД обезщетение, съдът не е отчетел изключително ниският интензитет на търпените вреди.

Настоящият съдебен състав намира, че БРС е разрешил въпроса относно справедливото обезвъзмездяване на претърпени неимуществени вреди от незаконно обвинение в съответствие с практиката на Върховния касационен съд, вкл. при съобразяване на постановките на ППВС № 4 от 23.12.1968 г. и Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК ВКС, а именно по справедливост, след преценка на

всяки конкретни обстоятелства, с оглед особеностите на конкретния случай и при доказана причинна връзка с незаконно повдигнатото обвинение.

При определяне на обезщетение за неимуществени вреди по чл.2 ЗОДОВ, съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване наличието на вреди в рамките на обичайното за подобни случаи /установими въз основа на т.нар човешка презумпция/. Както ВКС сочи, нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, незаконно обвинено в извършване на престъпление, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно; накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване /в този смисъл Р-388-2012, IV г.о.; Р-3-2014, IV г.о./. В случаите, когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за даден случай, или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания, с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, то съдът може да ги обезщети само при успешно проведено пълно главно доказване от ищеца.

С оглед данните в конкретния случай, може да се приеме за безспорно, че ищецът е претърпял неимуществени вреди от воденото срещу него наказателно производство, приключило с постановлението на БРП от 04.03.2020 г., като не се установява същите да имат извънреден характер, а са по - скоро от категорията на обичайните такива: притеснения, безпокойство, стрес, каквито всеки един човек би претърпял при тези обстоятелства.

При определяне на конкретния за случая размер на обезщетението, съдът е съобразил тежестта на престъплението, за което е било повдигнато незаконно обвинение; продължителността на производството; обстоятелството, че спрямо ищеца не е била взета мярка за неотклонение или друга мярка за процесуална принуда, че същият не е бил привлечен в качеството на обвиняем. Отчетени са данните относно начина, по който образуваното наказателно производство се е отразило върху пострадалия с оглед личността му и начина на живот, като според съда същият е преживял обичайните притеснения и стрес, които не са довели до влошаване на здравословното му състояние, отчетена е и липсата на данни ищецът да е бил злепоставен пред близки и приятели. С оглед на изложеното, въззивният съд приема, че твърденият от Прокуратурата по – нисък интензитет на търпените вреди е отчетен от районния съд при определяне на обезщетението в размер на 1000 лева, като не намира основание за занижаване на така присъдената сума.

По изложените по – горе мотиви, настоящият съдебен състав намира за неоснователна депозираната от Прокуратурата на РБ въззивна жалба.

Относно насрещната въззивна жалба, подадена от ищеца С.П., с която се оспорва решението на БРС в отхвърлителната му част, съдът намира следното.

Мотивите, на които се основава подадената насрещна въззивна жалба, с която се

претендира присъждането на пълния размер на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, почиват основно на твърденията за продължителния период, през който ищецът е бил с отнето свидетелство за МПС и произтичащите от това вреди. Излагат се твърдения, че именно поради липсата на свидетелство за управление на МПС, ищецът загубил работата си в Австрия, тъй като това довело до влошаване на отношенията му с работодателя и колегите му. Наред с това заявява, че след като химическата експертиза е била готова още през месец януари, бездействието на прокуратурата незабавно да прекрати производството категорично е повлияло върху несвоевременното връщане на СУМПС, тъй като последното се е намирало в пряка зависимост от прекратяването на ДП. В жалбата не са излагат оспорвания касаещи извода на БРС, според който за вредите, свързани с отнемането на СУМПС ответната Прокуратура не следва да отговаря, доколкото същите се намират в пряка причинно – следствена връзка с действията на полицейските органи, извършени при упражняване на компетентност в условията на оперативна самостоятелност.

Така изложените в насрещната въззивна жалба оплаквания са несъстоятелни. Видно от приложената по делото Заповед за налагане на принудителна административна мярка от 16.12.2019 г. същата е била връчена на засегнатото лице едва на 09.03.2020 г., в който ден и свидетелството му е било върнато. Издадената заповед подлежи на самостоятелно обжалване в 14 – дневен срок по административен ред, като правото на обжалване не е обусловено по никакъв начин от хода на наказателното производство. По делото е представена докладна на мл. инспектор В.Лечев от 07.10.2020 г., в която същият посочва, че при опит да връчи обсъжданата заповед на лицето С. В. П., е установил, че същият е напуснал страната на 23.12.2019 г. през ГКПП – Аерогара град Варна. По делото не са събрани доказателства, от които да се установяват твърденията на ищеца, че е правил постъпки пред ОД МВР за връщане на свидетелството за управление на МПС още след изготвянето на химическата експертиза. В тази връзка, съдът намира, че не следва да кредитира и показанията на св. С. според която, ищецът е правил много постъпки, за да си върне книжката. В тази част показанията са твърде общи и неясни – не става ясно нито какви конкретни постъпки същият е предприел, нито пред кой орган и какъв е бил резултата от тях. Обстоятелството, че заповедта за налагане на ПАМ не е била връчена на ищеца в по – ранен етап, от който би могло да бъде упражнено самостоятелно правото на жалба срещу същата пред административния съд, е индигия за това, че ищецът не е предприел действия пред надлежния орган – ОДМВР, тъй като в този случай заповедта не би била връчена едва на 09.03.2020 г.

Резонни са оплакванията на въззивника – ищец, че за периода от 30.01.2020 г. /датата, на която заключението на химическата експертиза е било изготвено/ до 04.03.2020 г. /датата, на която е издадено постановлението за прекратяване на наказателното производство/, вредите, свързани с отнетото свидетелство за управление на МПС са в причинна връзка и с бездействието на прокуратурата да предприеме незабавни действия по прекратяване на досъдебното производство. Независимо от това, възраженията, съдържащи се в насрещната въззивна жалба, съдът приема за неоснователни поради липсата на

доказателства ищецът да е останал без работа в посочения период именно поради липсата на свидетелство за управление на МПС. В тази връзка св. С. заявява, че след случая се е върнал в чужбина, за да си уреди нещата с работодателя и посочва, че в крайна сметка до някаква степен си е уредил нещата и си е пуснал неплатена отпуска. Свидетелката заявява, че ищецът не е бил уволнен, а по негово желание е напуснал, а мотива му бил негативното отношение на работодателя му и неговите колеги. Посочва, че след 15 – 20 март е започнал работа на ново място. Освен това, нито пред първата инстанция, нито пред въззивната инстанция са събрани доказателства в подкрепа на изложените твърдения, че ищецът се е нуждаел от свидетелството за управление на МПС за да упражнява трудовите си функции, или за да се придвижва от местоживеенето си до мястото на работа.

По изложените аргументи претенцията за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на разликата над присъдената сума от 288, 50 лева до пълния претендиран размер от 2307,90 лева, представляващи неполучени трудови възнаграждения за периода от 24.12.2019 г. до 15.02.2020 г., като недоказана подлежи на отхвърляне, така както и претенцията за неимуществени вреди за разликата над присъденото обезщетение от 1000 лева.

В насрещната въззивна жалба не се съдържат оплаквания за неправилност на първоинстанционното решение, в частта, в която съдът е отхвърлил останалите претенции за претърпени имуществени вреди: за сумата от 155 лева – възнаграждение на вещи лица, както и за двата двупосочни самолетни билета, всеки на стойност от 146,65 лева, закупени съответно на 24.01.2020 г. и на 28.02.2020 г. Доколкото въззивният съд, при осъществяване на инстанционния контрол, съгласно чл. 269 от ГПК е ограничен от посоченото в жалбата, то при липса на изложени оплаквания, съдът няма задължение служебно да проверява правилността на обжалваното решение в посочената част.

Поради съвпадане на изводите на настоящата инстанция с тези на първоинстанционния съд по основателността на исковата претенция до размер на присъдените с решението суми, обжалваният съдебен акт следва да бъде потвърден.

При този изход на делото, разноските за настоящото производство следва да останат в тежест на страните, така както са ги направили.

Предвид обстоятелството, че предявените обективни съединени искове са с цена на иска под 5000 лева, то на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК настоящото решение е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Така мотивиран, Окръжен съд Бургас

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260079 от 15.01.2021 г., постановено по гр. дело № 5848 по описа за 2020 г. на Районен съд – Бургас.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____